

POLOŽAJ, VLOGA IN DELOVANJE OŽJIH DELOV OBČIN (ODO)

Ljubljana, 21.6.2017

VSEBINA

1. Nastanek in razvoj
2. Normativna ureditev ODO
3. Strategija razvoja lokalne samouprave
4. Novela ZLS

NASTANEK IN RAZVOJ

- **PREJ**

- Ustava Socialistične Republike Slovenije **1974**: krajevna skupnost, kot so se imenovali ožji deli občin, je temeljna raven lokalne samouprave
- Ustavni amandmaji **1989**:
 - vloga ožjih delov omejena na sodelovanje pri upravljanju družbenih zadev in odločanje o vprašanih skupnega pomena v občinah.
 - Amandma XXXV spremenil način financiranja ožjih delov tako, da jih ni bilo več mogoče financirati z lastnimi davčnimi viri.

- **POTEM**

- Reforma lokalne samouprave z ustavo **1991** in Zakon o lokalni samoupravi **1994**:
 - ohrani ožje dele občin, vendar jim pomembno spremeni status in naloge.
 - temeljna enota lokalne samouprave je postala občina.
 - območje občine se lahko v skladu z njenim statutom organizira na krajevne, vaške ali četrtne skupnosti,
 - če je to utemeljeno s prostorskimi, zgodovinskimi, upravno-gospodarskimi ali kulturnimi razlogi in
 - če je to v interesu prebivalcev občine, ter
 - da se lahko v ožjem delu občine, v skladu s statutom in z zagotovitvijo finančnih sredstev opravlja del nalog, ki jih ima občina.

ŠTEVILO

LETO	ŠTEVILO OŽJIH DELOV OBČIN
1973	1019
1983	1190
1993	1203
2013	1198 138 občin 954 krajevnih skupnosti 180 vaških skupnosti 64 četrtnih skupnosti 883 pravnih oseb

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

NORMATIVNA UREDITEV

Zakon o lokalni samoupravi

roman.lavtar@gov.si

NOTRANJA ČLENITEV OBČINE

Krajevne, vaške in četrtne skupnosti.

- a) Gre za del sistema **sodelovanja občanov** na lokalnem nivoju pri upravljanju javnih zadev.
- b) Občina s **prenosom posameznih nalog** iz svoje pristojnosti zagotovi učinkovitejše izvajanje teh nalog.

SVETI ali ODBORI ?

- Ožji deli občine:
 - **svet** krajevne, vaške ali četrtne skupnosti (mestne četrti)
 - člani svetov izvoljeni v skladu z Zakonom o lokalnih volitvah
- Ožjih delov ni ali nimajo sveta:
 - krajevni, vaški ali četrtni **odbor**
 - člane odborov imenuje občinski svet

SVET ali ODBOR

- a) Organ je SVET
- b) Volitve sveta po ZLV
- c) Ureja statut občine
- d) Predhodno posvetovanje s prebivalci

- a) Organ je ODBOR
- b) Imenuje občinski svet ali prebivalci na zboru občanov
- c) Ureja odlok občinskega sveta
- d) Predhodno posvetovanje ni potrebno

USTANOVITEV

- Občinski svet (statut z 2/3 večino).
- Pobuda za ustanovitev:
 - zbor občanov na določenem območju ali
 - s statutom določeno število volivcev takega dela občine.
- Obveznost **ugotoviti interes prebivalcev** o imenu in območju (zbor občanov ali posvetovalni referendum).

TEMELJNI PREDPISI ZA DELOVANJE

- Zakon o lokalni samoupravi (členi 18. do 19.č)
- Statut občine
- Poslovník občinskega sveta
- Odlok o krajevnih skupnostih
- Ožji deli nimajo lastnega poslovníka in statuta !!!!

STATUT OBČINE

- Imena in območje ožjih delov
- S spremembo statuta se lahko ukine ožji del občine ali spremeni njegovo območje – ta sprememba začne veljati šele po izteku mandata sveta ožjega dela občine.
- Določitev sveta ožjega dela ali odbora
- Prenos nalog v izvajanje
- Pravni status
- Sedež
- Zastopanje, če je ožji del pravna oseba
- Način financiranja, če ožji del ni pravna oseba

ODLOK O NALOGAH

S statutom občine se lahko določijo naloge ožjih delov občine, ki imajo svet, in se nanašajo na:

- urejanje prostora,
- zagotavljanje obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja,
- gradnjo in vzdrževanje cest in drugih javnih površin,
- upravljanje s premoženjem, namenjenim za potrebe krajevnega prebivalstva ter
- pospeševanje kulturnih, športnih in drugih društvenih dejavnosti.

Z odlokom se podrobneje določijo naloge in način izvajanja nalog iz prejšnjega odstavka, ki se prenesejo v izvajanje svetu ožjega dela občine.

SVET

- Število članov sveta se določi v predpisu.
- **Redne volitve** v svete krajevnih skupnosti se opravijo istočasno kot redne volitve v občinske svete.
- **Nadomestne volitve** v svete krajevnih skupnosti se opravijo, ko preneha mandat najmanj tretjini članov sveta.
- **Nezdružljivost**: član sveta ožjega dela občine ne more biti župan, podžupan, javni uslužbenec v občinski upravi in javni uslužbenec v službi ožjega dela občine.

DELOVANJE SVETA

- Svet ožjega dela občine ima predsednika, ki ga člani izvolijo izmed sebe (opcija: namestnik predsednika).
- Sveta sprejema odločitve v skladu s prvim odstavkom 35. člena ZLS, tako kot občinski svet: **z večino opredeljenih glasov navzočih članov**. Lahko pa statut občine določi drugačno večino.
- Svet lahko občinskemu svetu predlaga odločitve, ki se nanašajo na ožji del občine. Statut lahko določi, da mora občinski svet pred sprejetjem odločitve, ki se nanaša na ožji del občine, **pridobiti mnenje** sveta ožjega dela občine.

ORGANIZACIJA DELA SVETA

- V skladu z letnim programom, redne in izredne seje, slavnostne seje.
- Seja praviloma, ko se obravnavajo gradiva za sejo OS.
- Uporablja se [poslovník občinskega sveta](#).
- Seje so javne, o vseh sejah se piše zapisnik, ki se objavi na spletni strani občine.
- Za dokumentarno gradivo skrbi občinska uprava v skladu s predpisi.

SODELOVANJE Z ORGANI OBČINE

- Redna komunikacija z županom in člani občinskega sveta.
- Skupno posvetovalno telo ožjih delov (ni delovno telo občinskega sveta!)
- Kadar gre za sodelovanje na sejah (KS ali občinskega sveta), poteka komunikacija vedno pisno (vabilo, gradivo).

ČLANI SVETA ali ODBORA

- Opravljajo funkcijo nepoklicno.
- Članom sveta pripada pravica do sejnine, če to ureja **predpis občinskega sveta**;
Pravilnik o višini in načinu določanja plač...ter o drugih nadomestilih in povračilih
- Pristojni organ je KMVVI, vse evidence pa vodi občinska uprava

STROKOVNA PODPORA

- Upravne, strokovne in administrativne naloge za vse občinske organe opravlja občinska uprava
- Strokovno in administrativno pomoč za delo ožjih delov zagotavljata župan in občinska uprava.
- Župan (direktor občinske uprave) določi uslužbenca/e, ki stalno sodeluje/jo z njimi.

NESKLADJE OBČINSKIH AKTOV Z ZAKONOM

Pogoste napake v statutih občin

- da je izid referendumu o ustanovitvi ožjih delov občine zavezujoč
- med pristojnosti določa, da so sklepi sveta ožjega dela za občinski svet zavezujoči
- opredeljuje lastne prihodke ožjega dela (NUSZ, globe od prometnih prekrškov, samoprispevek, ..)
- ne vsebuje omejevalnih določb pri nastopanju v pravnem prometu
- določa, da sveti krajevnih skupnosti sprejmejo statut in /ali poslovnik.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

STRATEGIJA RAZVOJA LOKALNE SAMOUPRAVE V RS DO 2020

Vlada, 29. september 2016

roman.lavtar@gov.si

ŠEST STRATEŠKIH USMERITEV

Učinkovito ABCD

Demokratično EF

- A. Razvoj **sposobnosti** zadovoljevanja skupnih potreb in interesov prebivalcev na lokalni ravni
- B. Razvoj **finančne avtonomije** občin
- C. Razvoj **urbane identitete** občin
- D. Razvoj **regionalne identitete**
- E. Razvoj **lokalne demokracije**
- F. Razvoj **med-institucionalnega dialoga**

CILJI IN AKTIVNOSTI

1. POVEČATI UČINKOVITOST IZVAJANJA NALOG OBČIN

- 1.1 Povečati območja in število prebivalcev, za katere se izvajajo razvojne naloge občin in lokalne gospodarske javne službe
- 1.2 Zmanjšati razdrobljenost izvajalcev negospodarskih javnih služb
- 1.3 Dvigniti upravljavsko sposobnost občinskih uprav in delovanja organov občin

2. USKLADITI MERILA ZA FINANCIRANJE OBČIN Z NJIHOVIMI DEJANSKIMI STROŠKI

- 2.1 Spremeniti način izračunavanja primerne obsega sredstev na prebivalca (povprečnine)
- 2.2 Spremeniti uteži pri izračunavanju primerne porabe občin
- 2.3 Povečati finančno avtonomijo občin

3. OPTIMIRATI DELOVANJE DEMOKRACIJE NA LOKALNI RAVNI

- 3.1 Zmanjšati administrativne ovire pri izvedbi lokalnih volitev
- 3.2 Spremeniti način oblikovanja ožjih delov občin in poenostaviti njihovo delovanje

4. UVELJAVLJATI PARTICIPATIVNO DEMOKRACIJO NA LOKALNI RAVNI

5. KREPITI URAVNOTEŽEN RAZVOJ URBANIH SREDIŠČ IN PODEŽELJA

6. OKREPITI MED-INSTITUCIONALNI DIALOG

- 6.1 Poglobiti dialog med vlado in občinami/združenji občin
- 6.2 Krepiti dialog med združenji občin ter med združenji in občinami

NOVELA ZLS glede ožjih delov občin

E-demokracija, 30.5.2017

NOVELA ZLS GLEDE ODO

1. Širitev nabora ožjih delov občine
2. Participativni proračun
3. Uskladitev z Zakonom o javnih uslužbencih (črtanje določbe o zaposlenih v ODO)
4. Poenotenje pravnega statusa ODO (ukinitvev pravne subjektivitete)

ODPRAVA OMEJITEV NALOG ZA ODO

- Doslej zakon določa pet vsebinskih področij
- S črtanjem določbe se odpira možnost za širitev
- Predvsem se poudarja
PARTIIPARTIVNA vloga ODO, namesto
IZVAJALSKE

PARTICIPATIVNI PRORAČUN

- Če ima občina ODO z voljenimi SVETI, mora izvajati aktivnosti participativnega proračuna
- V pripravi proračuna za prihodnje proračunsko leto določi del proračuna, o katerem odločajo prebivalci
- SVET ODO opravi javno posvetovanje

ZAPOSLENI in ODO

- Zakona o javnih uslužbencih že doslej določa, da je delodajalec občina
- Tretji odstavek 19. člena vnaša pravno negotovost

Zakaj bodo ODO tudi brez pravne subjektivitete neovirano delovale še naprej!

- Občina mora imeti pod-račune za vse ODO pri občinskem proračunu, na katerem evidentira vse poslovne dogodke v posameznem ODO
- ODO ne more imeti zaposlenih, pač pa strokovne naloge zanje opravlja občinska uprava
- ODO ne more izvajati občinskih gospodarskih javnih služb, to ureja občina z odloki, le posamezne manj zahtevne naloge lahko prenese na ODO
- ODO ne more izvajati javnih naročil
- ODO so ne glede na status neposredni uporabnik občinskega proračuna
- ODO imajo v skladu z Zakonom o javnih financah letni finančni načrt
- ODO nimajo lastnih virov financiranja, sredstva za izvajanje nalog ožjih delov občine se ne glede na status zagotovijo v občinskem proračunu.
- Predsednik sveta ODO je lahko pooblaščen za zastopanje občine pri izvajanju nalog ODO

Zakaj odpraviti pravno subjektiviteto ODO

- Že sedaj od skupaj 1198 ustanovljenih ožjih delov v skupno 138 občinah tretjina nima pravne subjektivitete, torej lahko nemoteno delujejo.
- Občina je kot temeljna samoupravna lokalna skupnost po letu 1991 nadomestila ODO. ODO ni pomanjšana občina znotraj občine.
- Narava nalog ODO ni takšna, da bi zahtevala pravno subjektiviteto.
- Ker ima občina pod-račun pri občinskem proračunu, je samostojni TRR pri ODO dodatno administrativno in finančno breme (letno poročanje AJ PES, zunanji računovodski servis, ...)
- Upravljanje občine s premoženjem je ovirano, če je del premoženja v zemljiško knjižni lasti ODO.
- ODO nastopa samostojno v pravnem prometu, kar povečuje možnost napak.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

dr. Roman Lavtar
vodja službe

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Služba za lokalno samoupravo

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 1 4788 569, F: +386 1 4788 757

E: roman.lavtar@gov.si

Se niste preklopili na zeleno?

Razmislite, preden natisnete.

Think green before you print!

roman.lavtar@gov.si